

Za posledních 100 let jsme přišli o téměř milion hektarů zemědělské půdy, nejen proto si zaslouží vyšší ochranu, shodli se politici koalice SPOLU. Novelu dnes schválili poslanci v prvním čtení

29.11.2023 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu zásadně chrání nejcennější zemědělskou půdu před plošnými zábory pro obchod a skladování. Skupiny dřevin, stromoradií nebo mokřady jako krajinné prvky se nově stanou přímo součástí zemědělské půdy, aby se mohly v krajině snáze zakládat. Úprava zákona dává také prostor pro rozvoj agrovoltaiky na chmelnicích či ovocných sadech pro posílení potravinové soběstačnosti a energetické nezávislosti farem. Zvýšenou ochranu půdy podpořili také zástupci z Asociace soukromého zemědělství ČR a Zemědělského svazu ČR. Prvním čtením dnes prošla také tzv. havarijní novela vodního zákona, která přináší komplexní legislativní řešení pro havárie na vodách.

„Příští rok by měl být průlomový pro českou krajinu, díky naší novele zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF), která by v něm měla nabýt účinnosti, jí do budoucna zaručíme ucelenou ochranu. Půda se musí chránit a udržovat v dobrém stavu i pro další generace. Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i voda zvládly co nejlépe dopady probíhající změny klimatu. Chceme proto zlepšit kondici půdy a druhovou pestrost zemědělské krajiny. Význam zemědělské půdy není jen v její schopnosti produkovat. Současná legislativa chrání environmentální funkce půdy, jakou je třeba zadržování vody, jen omezeně. I to naší novelou zákona o ochraně ZPF chceme napravit a mimo jiné převést zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodáří,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL). „Že je změna potřebná dokazují i čísla, například za posledních 100 let jsme přišli o 900 tisíc hektarů a každý rok se u nás zabere dalších 700 hektarů půdy, což odpovídá 1 000 fotbalovým hřištím. V Česku máme navíc nejvíce hal na počet obyvatel ve střední Evropě. Pro srovnání máme 1100 m2 hal na 1000 obyvatel, druhé Polsko má 757 a třetí Slovensko pouze 630. Na druhou stranu tu leží ladem přes 13 000 hektarů brownfieldů,“ odůvodnil nutnost změny zákona ministr Petr Hladík s tím, že nyní je pro novelu klíčová podpora poslanců a senátorů.

Větší ochranu si zaslouží také voda. Havarijní novela vodního zákona, kterou připravilo Ministerstvo životního prostředí, stanovuje podmínky pro větší ochranu vodních toků a také upřesňuje kroky v případě havárií tak, aby se neopakovala ekologická katastrofa na řece Bečvě. *„Návrh na základě zkušeností z praxe mnohem jasněji definuje, kdo má v případě havárií jak postupovat. Zvyšuje také výši sankcí za způsobení havárie. Mimo jiné zavádí kontinuální měření vypouštěných odpadních vod od vybraných znečišťovatelů a zřizuje registr, který postupně zahrne všechny výpusti ze zdrojů znečištění do vod povrchových. Novelu schválila vláda v září tohoto roku,“* doplnil k novele vodního zákona ministr Hladík.

„Jde skutečně o největší změny, pokud jde o zákon o ochraně zemědělského půdního fondu. Úspěchem číslo jedna je plnění slibu, který jsme dali, tedy že nebude zastavována ta nej kvalitnější zemědělská půda, kterou v České republice máme. Jsem také rád, že změny v zákoně výrazně posílí

ochranu půdy jako nenahraditelné součásti životního prostředí, například pokud jde o erozi. V době probíhající změny klimatu a energetické krize dosud v zemědělské krajině chybí prostor také pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, který nenaruší zemědělskou produkci a nezatíží zemědělce poplatky za odnímání půdy. Ta zůstane beze změny využívána. Díky agrovoltaice ukotvené novelou budou moci zemědělci v sadech nebo chmelnicích instalovat solární elektrárny, které svou produkcí pokryjí provoz jejich farem," uvedl **ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL)**.

„Jako předseda zemědělského výboru vítám obě novely – jak novelu vodního zákona, tak novelu zákona o zemědělském půdním fondu. Jeden centimetr půdy vzniká sto let. To je důvod, proč je třeba půdu chránit, a jsem rád, že právě v tomto zákoně jsme přistoupili k této přísné ochraně zejména těch nejbonitnějších zemědělských půd první a druhé třídy. Chci říct, že je velmi důležité, že právě výstavba těch skladovacích, respektive prodejních ploch a také fotovoltaiik bude zákonem na těchto nejkvalitnějších půdách zakázána. Na druhé straně nemá tento zákon ambici regulovat počet prodejen v ČR. Skladovací haly v ČR jednoznačně mohou vznikat, ovšem ne na těch nejkvalitnějších půdách. Takto je ten zákon koncipován," doplnil **Michal Kučera (TOP 09), předseda Zemědělského výboru PSP**.

„Byl jsem zásadním odpůrcem fotovoltaiiky na půdě, ale zejména zkušenost zemědělců v Rakousku mě přesvědčila o efektivitě a prospěšnosti agrovoltaiiky pokud je realizována chytře. Ochrana půdy, ke které se vláda zavázala v programovém prohlášení, je v pořádku. O čem, věřím, budeme ještě diskutovat, je, co si představit pod pojmem vyšší veřejný zájem a kdo jej případně reprezentuje," říká **Petr Bendl (ODS), místopředseda Zemědělského výboru**.

„Množství nejkvalitnější zemědělské půdy v ČR není neomezené a její trvalý úbytek je vážný. Proto je třeba řešit tento stav systémově. Zemědělský svaz volá roky po definování strategické zásoby půdy v kontextu zajištění potravinové soběstačnosti a bezpečnosti. Přísnější ochranu nejbonitnějších půd vnímáme jako první krok k tomuto cíli a plně ji podporujeme," doplnil **předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha**. Novelu podpořil také **Josef Stehlík z Asociace soukromého zemědělství ČR**.

Tiskové oddělení MŽP tel.: 267 122 835 nebo 267 122 534 e-mail: tiskove@mzp.cz

„Množství nejkvalitnější zemědělské půdy v ČR není neomezené a její trvalý úbytek je vážný. Proto je třeba řešit tento stav systémově. Zemědělský svaz volá roky po definování strategické zásoby půdy v kontextu zajištění potravinové soběstačnosti a bezpečnosti. Přísnější ochranu nejbonitnějších půd vnímáme jako první krok k tomuto cíli a plně ji podporujeme," doplnil **předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha**. Novelu podpořil také **Josef Stehlík z Asociace soukromého zemědělství ČR**.

[https://www.mzp.cz/cz/news_20231128_Za_poslednich_100 let_jsme_prisli_o_temer_milion_hektaru_%20zemedelske_pudy_nejen_proto_si_zaslouzi_vyssi_ochranu_shodli_se_politici_koalice_SPOLU_Nov elu_dnes_schvalili_poslanci_v_prvnim_cteni](https://www.mzp.cz/cz/news_20231128_Za_poslednich_100 лет_jsme_prisli_o_temer_milion_hektaru_%20zemedelske_pudy_nejen_proto_si_zaslouzi_vyssi_ochranu_shodli_se_politici_koalice_SPOLU_Nov_elu_dnes_schvalili_poslanci_v_prvnim_cteni)